

SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ MOKINIŲ MOKYMO SI PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vertinant mokinių pažangą ir pasiekimus ugdymo procese vadovaujama Pasvalio specialiosios mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu (toliau – Tvarkos aprašas), kuris reglamentuoja mokinių mokymosi pažangos ir pasiekimų vertinimą, tėvų (globėjų, rūpintojų) apie mokinių mokymosi sėkmingumą ir pažangą informavimą.

2. Tvarkos apraše aptariami vertinimo tikslai ir uždaviniai, nuostatos ir principai, vertinimas ugdymo procese ir baigus programą.

3. Mokyklos Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis:

3.1. Bendrosiomis programomis; pagrindinio ugdymo bendrųjų programų pritaikymo rekomendacijos (specialiųjų poreikių žemų ir labai žemų intelektinių gebėjimų mokinių ugdymui); pradinio ugdymo bendrųjų programų pritaikymo rekomendacijos (specialiųjų poreikių mokinių kalbiniam, matematiniam ir socialiniam bei gamtamoksliniam ugdymui); pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų pritaikymo rekomendacijos (specialiųjų poreikių mokinių, turinčių vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, ugdymui).

3.2. Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. V-766 redakcija), 2017 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V – 554 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. ISAK – 556 „Dėl nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo“, mokyklos administracijos, mokytojų, grupių auklėtojų, mokinių ir jų tėvų (globėjų) susitarimais.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. vertinimas–nuolatinis informacijos apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo ir apibendrinimo procesas;

4.2. įvertinimas–vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą;

4.3. įsivertinimas–paties vyresniųjų specialiųjų klasių mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus;

4.4. vertinimo informacija–įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie mokinio mokymosi patirtį, jo daromą pažangą ir pasiekimus (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas);

4.5. individualios pažangos (idiografinis) vertinimas–vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniaisiais stebima ir vertinama daroma pažanga;

4.6. kaupiamasis vertinimas – tai informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas taškais ar susitartais simboliais.

5. Atsižvelgiant į vertinimo tikslus, taikomi šie vertinimo tipai:

5.1. diagnostinis vertinimas–vertinimas, kuriuo naudojamosi siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus;

5.2. formuojamasis vertinimas–nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuris padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti;

5.3. apibendrinamasis vertinimas–vertinimas, naudojamas baigus programą. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje;

5.4. kriterinis vertinimas–vertinimas, kurio pagrindas–tam tikri kriterijai (pvz., standartai), su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.

II. VERTINIMO TIKSLAS, UŽDAVINIAI

6. Tikslas–padėti mokiniui mokytis; pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą, skatinti mokymosi motyvaciją.

7. Uždaviniai:

7.1. padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, į(si)vertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus;

7.2. padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, taikyti įvairius ugdymo metodus ir būdus;

7.3. suteikti tėvams (globėjams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų) ir mokytojų;

7.4. siekti diferencijuoti ir individualizuoti užduotis ir darbą, veiklas pamokoje;

7.5. plėsti ir gilinti mokymosi mokytis kompetenciją, pritaikant ugdymo metodus ir būdus, atsižvelgiant į kiekvieno mokinio gebėjimus.

III. VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

8. Vertinimas grindžiamas šiuolaikine mokymosi samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais, atitinka ugdymo(-si) tikslus.

9. Vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios ir supratimas, bendrieji ir dalyko gebėjimai, vertybinės nuostatos ir elgesys.

10. Vertinimas, skirtas padėti mokytis - mokinys laiku gauna grįžtamąją informaciją apie savo mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą, jis (vyresniųjų specialiųjų klasių mokinys) mokosi vertinti ir įsivertinti.

11. Vertinama individuali mokinio pažanga (idiografinis vertinimas) - mokinio dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniaisiais. Vengiama lyginti mokinių pasiekimus tarpusavyje.

12. Vertinimas pozityvus ir konstruktyvus - vertinama tai, ką mokinys jau išmoko, nurodomos spragos ir padedama jas ištaisyti.

13. Vertinimas atviras ir skaidrus - su mokiniams tariamasi dėl vertinimo kriterijų ir procedūrų, vengiama pernelyg didelio vertinimo formalizavimo.

14. Vertinimas objektyvus ir veiksmingas - siekiama kuo didesnio vertinimo patikimumo, naudojami įvairūs vertinimo informacijos šaltiniai. Vertinimas pritaikomas pagal mokinių poreikius ir galias, pasiekimus ir daromą pažangą.

15. Vertinimas informatyvus: taikomi šiuolaikiniai vertinimo informacijos tvarkymo ir pateikimo būdai (aplankas, aprašai, recenzijos, kompiuterinės priemonės). Pažymys naudojamas mokinių pasiekimų formaliajam įvertinimui, apskaitai pagrindinio ugdymo pakopoje.

16. Vertinimas grindžiamas aiškiais, mokiniams suprantamais kriterijais.

IV. VERTINIMAS UGDYMO PROCESSE IR BAIGUS PROGRAMĄ

17. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas susideda iš dviejų pagrindinių dalių, kurios esmingai skiriasi pagal paskirtį ir tikslus:

17.1. vertinimo ugdymo procese (mokant ir mokantis);

17.2. vertinimo baigus ugdymo programą.

18. Vertinimą ugdymo procese sudaro du vienas kitą sąlygojantys vertinimo tipai:

18.1. formuojamasis vertinimas;

18.2. diagnostinis vertinimas.

19. Formuojamasis vertinimas padeda mokytojui ir mokiniui numatyti ugdymo(-si) kryptį bei veiksmus, patvirtinti daromą pažangą. Šio proceso metu mokytojas stebi mokinių mokymąsi, komentuoja, aptaria, skatina pačius mokinius vertinti savo mokymosi eigą.

20. Diagnostinis vertinimas skirtas išsiaiškinti, ar pasiekti mokymosi uždaviniai, kam ir kokia pagalba reikalinga, kokie tolesni mokymosi žingsniai. Diagnostinis vertinimas dažniausiai taikomas prieš pradėdant naują mokymosi etapą (temą, kurso dalį ar kt.).

21. Vertinant specialiųjų poreikių mokinių ugdymo rezultatus, atsižvelgiama į individualius skirtumus (psichologinius, suvokimo, mąstymo, atminties, dėmesio temperamento), nuo kurių priklauso, kokių ugdymosi rezultatų gali pasiekti mokinys.

22. Pradinių specialiųjų ir pradinių lavinamųjų klasių mokinių vertinimas ugdymo procese ir baigus programą:

22.1. 1-4 specialiųjų ir 1-4 lavinamųjų klasių mokinių ugdymosi pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami, taikoma nepažyminė vertinimo sistema. Pusmečio pabaigoje, įvertinant mokinį, rašoma padarė pažangą (p p) arba nepadare pažangos (n p);

22.2. Mokinių pasiekimai pasibaigus pusmečiui fiksuojami aprašomuoju būdu, bei „TAMO“ elektroniniame dienyne;

22.3. Pradinių specialiųjų ir pradinių lavinamųjų klasių mokinių dorinio ugdymo žinios vertinamos pagal pradinėse klasėse taikomus vertinimo principus. Rašoma: padarė pažangą (p p) arba nepadare pažangos (n p);

22.4. Technologijų, dailės pamokose žinios ir pažanga vertinami pagal mokytojų sukurtus vertinimo kriterijus;

22.5. Kūno kultūros pamokose mokinių padaryta ar nepadaryta pažanga fiksuojama (p p) arba (n p);

22.6. Atleistam nuo kūno kultūros pamokų mokiniui rašoma atl.;

22.7. Pamokų metu taikomos įvertinimo formos:

22.7.1. žodžiu – pagyrimai, padėrinimai, patarimai, nurodymai artimiausios veiklos krypties, pastabos, komentarai;

22.7.2. raštu – raidės, simboliai (saulytės, liūdnos ar linksmos „šypsnelės“, veidukai, lipdukai ir kt.), žodeliai: valio, ačiū, puiku, nuostabu, šaunuolis, gerai ir t.t.

22.8. Mokslo metų pradžioje atliekamas kiekvieno mokinio žinių įvertinimas.

22.9. Pusmečio pabaigoje atliekamas apibendrinamasis vertinimas vadovaujantis mokinių pasiekimais.

22.10. Pasibaigus pusmečiui kiekvienam mokiniui, kiekvieno dalyko aprašomi pasiekti rezultatai trumpais aprašais.

22.11. Specialiųjų poreikių mokinių, besimokančių pagal individualizuotas programas, ugdymo rezultatai aptariami mokyklos V GK posėdžiuose.

22.12. Vertinant mokinius, lankančius logopedines pratybas, naudojamos įvairios skatinimo formos (pagyrimai žodžiu, raštu). Kiekvienų pratybų metu mokiniai vertinami simboliu.

22.13. Baigus pradinio ugdymo programą rengiamas pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas – charakteristika.

23. Vyresniųjų lavinamųjų klasių mokinių vertinimas ugdymo procese ir baigus programą:

23.1. vyresnių lavinamųjų klasių mokinių ugdymosi pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami, taikoma nepažyminė vertinimo sistema. Pusmečio pabaigoje, įvertinant mokinį, rašoma „įskaityta“ (įsk.) arba „neįskaityta“ (neįsk.);

23.2. Mokinių pasiekimai pasibaigus pusmečiui fiksuojami aprašomuoju būdu, bei „TAMO“ elektroniniame dienyne;

23.3. Vyresnių lavinamųjų klasių mokinių dorinio ugdymo žinios vertinamos pagal vyresnėse lavinamosiose klasėse taikomus vertinimo principus. Rašoma „įskaityta“ (įsk.) arba „neįskaityta“ (neįsk.);

23.4. Technologijų, dailės pamokose žinios ir pažanga vertinami pagal mokytojų sukurtus vertinimo kriterijus;

23.5. Kūno kultūros pamokose mokinių padaryta ar nepadaryta pažanga fiksuojama „įskaityta“ (įsk.) arba „neįskaityta“ (neįsk.);

23.6. Atleistam nuo kūno kultūros pamokų mokiniui rašoma atl.;

23.7. Pamokų metu taikomos įvertinimo formos:

23.7.1. žodžių–pagyrimai, padėrinimai, patarimai, nurodymai artimiausios veiklos krypties, pastabos, komentarai;

23.7.2. raštu–raidės, simboliai (saulytės, liūdnos ar linksmos „šypsnelės“, veidukai, lipdukai ir kt.), žodeliai: valio, ačiū, puiku, nuostabu, šaunuolis, gerai ir t.t.

23.8. Mokslo metų pradžioje atliekamas kiekvieno mokinio žinių įvertinimas.

23.9. Pusmečio pabaigoje atliekamas apibendrinamasis vertinimas vadovaujantis mokinių pasiekimais.

23.10. Pasibaigus pusmečiui kiekvienam mokiniui, kiekvieno dalyko aprašomi pasiekti rezultatai trumpais aprašais.

23.11. Specialiųjų poreikių mokinių, besimokančių pagal individualizuotas programas, ugdymo rezultatai aptariami mokyklos VGK posėdžiuose.

23.12. Baigus pagrindinio ugdymo programą rengiamas pagrindinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas – charakteristika.

24. Vyresniųjų specialiųjų klasių mokinių vertinimas ugdymo procese ir baigus programą:

24.1 Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas grindžiamas mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) aiškiais, suprantamais kriterijais.

24.2. Mokytojas planuoja vertinimą, atsižvelgdamas į mokinių pasiekimus ir galias, vadovaujasi programomis.

24.3. Vertinimą ugdymo procese sudaro vienas kitą sąlygojantys diagnostinis, formuojamasis kaupiamasis bei apibendrinamasis vertinimai.

24.4. Kiekvienais mokslo metais per pirmąją pamoką mokytojas supažindina mokinius su dalyko vertinimo kriterijais, formomis ir metodais, susitaria, kada, kas ir kaip bus vertinama.

24.5. Mokiniui, pradedančiam mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą (5 spec. kl.), skiriamas vieno mėnesio adaptacinis laikotarpis.

24.6. Adaptaciniu laikotarpiu mokinių pasiekimai ir pažanga (5 spec. kl.) pažymiais nevertinami. Taikomas formuojamasis vertinimas: užrašomas mokytojo pasirinkta forma: trumpais komentarais, skatinamaisiais žodžiais, pagyrimais, lipdukais, mokytojo susikurtais ženklais arba išreiškiamas žodžiu.

24.7. Planuojant mokinių, pradedančių mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą, pažangos ir pasiekimų vertinimą, atsižvelgiama į pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo apraše pateiktą informaciją.

28.8. Pagrindinio ugdymo programos pasiekimai vertinami 10 balų sistema.

„10“ – (puikiai), kai užduotis (raštu ar žodžiu) atlikta be klaidų;

„9“ – (labai gerai), kai užduotis (raštu ar žodžiu) atlikta labai gerai, tačiau yra neesminis netikslumas ar suklydimų;

„8“ – (gerai), kai užduotis visiškai atlikta, tačiau yra keletas suklydimų ar klaidų;

„7“ – (pakankamai gerai), kai atliktoje užduotyje yra keletas netikslumų ar klaidų;

„6“ – (patenkinamai), kai padarytos klaidos ar suklydimai leidžia suprasti užduoties rezultatą;

„5“ – (pakankamai patenkinamai), kai mokinys teisingai atliko pusę gautos užduoties ir 50 procentų užduoties atliko gerai;

„4“ – (silpnai), kai mokinys pusėje atliktos užduoties padarė neesminių klaidų, kurios netrukdo įžvelgti mokinio bandymų ją atlikti;

„3“ – (blogai), kai negalima užduoties atlikime surasti bent vieno teisingo atsakymo ar teisingos minties;

„2“ – (labai blogai), kai negalima suprasti, ką mokinys bandė atlikti;

„1“ – (nieko neatliko), nes mokinys atsisakė atsakinėti ar nebandė atlikti užduoties neturėdamas pateisinančios priežasties.

Neatestuotas – neatestuota, kai mokinys praleido daugiau kaip pusę pamokų ir neatsiskaitė.

24.9. Vertinimo informacijos fiksavimui ir kaupimui pasirinktos pasiekimų knygelės;

24.10. Mokinių dorinio ugdymo žinios pažymiais nevertinamos, mokymosi pasiekimai vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

24.11. 5 – 10 specialiosiose klasėse dailė, muzika, technologijos, pilietiškumo pagrindai, ekonomika, teatriniai žaidimai vertinami pažymiais;

24.12. Technologijų pamokose žinių ir pažangos vertinime naudojama „Vertinimo kriterijų“ lentelė.

24.13. Kūno kultūros pamokose, specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniai, vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

24.14. Atleistam nuo kūno kultūros pamokų mokiniui rašoma atl.

24.15. Pusmečio pažymys vedamas skaičiuojant visų dienyne įrašytų to pusmečio pažymių aritmetinį vidurkį.

24.16. Mokiniui, atvykusiam iš mokyklos, kurioje jo mokymosi pasiekimai buvo suvedami trimestrais, pusmečių ir metiniai pažymiai išvedami gavus tos mokyklos direktoriaus raštą apie baigiantis pusmečiui šiam mokiniui parašytus pažymius.

24.17. Pažymiu įvertinami mokinių pasiekimai baigus dalyko programos temą, skyrių, kitą užbaigtą programos dalį. Pažymiu vertinamos užduotys, darbai, žinios, gebėjimai.

24.18. Klasės vadovas pusmečio (metų) pabaigoje užpildo ir direktoriaus pavaduotojui ugdymui pateikia klasės mokinių pažangos ir pasiekimų ataskaitą.

24.19. Direktoriaus pavaduotoja ugdymui rengia mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos analizę.

24.20. Baigus pagrindinio ugdymo programą rengiamas pagrindinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas – charakteristika.

25. Socialinių įgūdžių klasių mokinių vertinimas ugdymo procese ir baigus programą:

25.1. Socialinių įgūdžių ugdymo klasių mokinių pasiekimai pažymiais nevertinami, pusmečių pabaigoje, įvertinant mokinius, rašoma įskaityta (įsk.) arba neįskaityta (neįsk.).

25.2. Mokinių pasiekimams fiksuoti naudojami vidurinio ugdymo dienynai.

25.3. Mokinių pasiekimai pasibaigus pusmečiui fiksuojami aprašomuoju būdu.

25.4. Socialinių įgūdžių klasių mokinių dorinio ugdymo žinios vertinamos pagal socialinių įgūdžių klasėse taikomus vertinimo principus. Rašoma „įskaityta“ (įsk.) arba „neįskaityta“ (neįsk.).

25.5. Kūno kultūros pamokose mokinių padaryta ar nepadaryta pažanga fiksuojama „įskaityta“ (įsk.) arba „neįskaityta“ (neįsk.).

25.6. Atleistam nuo kūno kultūros pamokų mokiniui rašoma atl.

25.7. Technologijų, dailės pamokose žinios ir pažanga vertinami pagal mokytojų sukurtus vertinimo kriterijus.

25.8. Pusmečio pabaigoje atliekamas apibendrinamasis vertinimas vadovaujantis mokinių pasiekimais.

25.9. Pasibaigus pusmečiui kiekvienam mokiniui, kiekvieno dalyko aprašomi pasiekti rezultatai trumpais aprašais.

25.10. Mokinių, besimokančių pagal individualizuotas programas, ugdymo rezultatai aptariami mokyklos VGK posėdžiuose.

25.11. Baigus vidurinio ugdymo programą rengiamas vidurinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas – charakteristika.

V. MOKINIŲ IR TĖVŲ (GLOBĖJŲ) INFORMAVIMO TVARKA

26. Klasių vadovai mokinių tėvus (globėjus) su „Mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu“ supažindina susirinkimų metu. Vertinimo tvarkos aprašas talpinamas mokyklos internetiniame tinklapyje.

27. Mokinių tėvus (globėjus) informuoja mokytojai, klasių vadovai, grupių auklėtojai kiekvieną kartą tėvams atvykus į mokyklą ir tėvų susirinkimuose pasibaigus pusmečiui.

28. Mokinių tėvus (globėjus) apie mokinių pažangą ir pasiekimus, klasių vadovai, šeimynų auklėtojai esant reikalui informuoja individualiai nedelsiant.

29. Mokinių ugdymosi pasiekimus ir ugdymosi sunkumus mokytojas reguliariai aptaria su tėvais ir pačiais mokiniams individualių susitikimų metu (tėvų susirinkimus ir individualius susitikimus klasės vadovas planuoja individualiai).

30. Informacija apie mokymosi rezultatus mokiniams ir tėvams (globėjams, rūpintojams) teikiama trumpais komentarais, nenurodant lygių ir nenaudojant pažymių pakaitų (raidžių, ženklų, simbolių ir pan.).

31. Tėvams informacija apie mokinių pasiekimus teikiama:

31.1. žodžiu (individualūs susitikimai, tėvų susirinkimai);

31.2. raštu (sąsiuviniai, diagnostiniai darbai, pasiekimų aprašai,).

32. Organizuojamos atvirų durų dienos tėvams (globėjams, rūpintojams).

33. Ruošiama stendinė informacija, darbelių, piešinių parodos tėvams (globėjams).

34. Ypatingais ir skubiais atvejais tėvams (globėjams) informacija pateikiama telefonu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas gali būti koreguojamas, atsižvelgiant į naujus patvirtintus dokumentus, reglamentuojančius ugdymą, mokinių pasiekimų vertinimą, jų įteisinimą, vertinimo rezultatų panaudojimą.

